

Stichting Werkgroep Roofvogels Noordoostpolder

Nieuwsbrief nr. 7
December 2025

In dit nummer:

Zevende nieuwsbrief	1
Wintertelling	1
Seizoen 2025	1
NL Doet	2
Werkgroepsuitje Rijnstrangen	2
Van kuiken tot uitvliegen!	2
Waanzinig! Zeearend ringen.	3
Het raadsel van de 4 ^e kiek	3
Bruine Kiekendief 557048	4
Klimseizoen 2025 WRN.O.P.	4
Cameraval sperwer	5
Ring en Kleurringen	5
Gezellige avond in het teken van de zeearend	5
Torenvalk jaarvogel 2025	5
Haviken	6
Resultaten N.O.P. '23 en '24	6
Donateurs	6

Zevende nieuwsbrief

We hebben dit jaar gemeend een papieren versie van de nieuwsbrief te maken. Hopelijk valt het in de smaak! We zijn in ieder geval heel blij met u als donateur van onze werkgroep. En dat mag best benoemd worden. Met uw ondersteuning kunnen we onze werkgroep verder op de rit houden. We schaffen een ladder aan om makkelijk bij een torenvalk kast te komen of bij het klimmen van een boom de eerste meters sneller te overbruggen. Maar ook een camera voor nestonderzoek, die vervangen moet worden of klimspullen up-to-date houden zijn uitgaven, die we met uw steun kunnen doen. Hartelijk dank!

Rabobank Clubsupport bracht maar liefst € 682,33 op voor de werkgroep!

Was 2025 een muizenjaar? Nee, het was geen muizenjaar, maar toch was het geen slecht roofvogeljaar. Dat betekent dat de muizen eters toch aan voedsel konden komen. Wat eten ze dan? Dat is verderop in de nieuwsbrief te lezen.

Het is een interessante nieuwsbrief geworden met allerlei leuke verhalen, maar soms ook minder mooie! En die minder mooie horen er in de natuur ook bij. Veel lees plezier!

Winter telling

Zondag 26 januari 2025 was een droge dag om roofvogels te tellen, tenminste de tel sessie was droog. Laat in de middag kwam er nog wat regen in de regenmeter.

Het zicht was super en dan zijn roofvogels, die wat verder weg zitten ook te zien.

Tijdens NL Doet maken we torenvalk kasten!

Het is mooi dat we enthousiaste vrijwilligers hebben, die het leuk vinden om elk jaar weer op de 4^e zondag in januari de roofvogels mee willen tellen. Er zijn mensen, die al vele jaren tellen, wat te denken van bijna 25 jaar aaneengesloten!

Het tellen van roofvogels gebeurt al vanaf 1992, dit is opgezet door Henk Veringa. Henk was vrijwilliger bij IVN Noordoostpolder en daar werd geopperd om roofvogels te tellen. Al snel had Henk een groep en daar zijn wij in 2002 als werkgroep leden bij gekomen. Al vele jaren organiseren we vanuit de Stichting de tel dag in januari. Intussen een mooie reeks gemaakt en zijn we in 2025 de 8000 roofvogels gepasseerd! Zie de laatste kolom hieronder.

De 3 jaar, die hieronder staan, zijn ook weer bijzonder en op zichzelf staand. Zeker als je naar de buizerd en torenvalk kijkt. Wat kunnen aantallen fluctueren.

	2025	2024	2023	1992-2025
Buizerd	217	281	131	6705
Ruigpootbuizerd	0	0	0	39
Torenvalk	27	62	16	759
Sperwer	1	3	4	204
Havik	1	2	2	107
Slechtvalk	3	0	1	36
Bruine Kiekendief	0	7	0	32
Blauwe Kiekendief	3	4	7	129
Smelleken	1	1	0	17
Zeearend	4	3	2	20
Totaal	257	363	163	8048

Seizoen 2025

Het seizoen 2025 begon in januari met de roofvogel inventarisatie cursus voor een groep nieuwe vrijwilligers. Om de N.O.P. te kunnen blijven inventariseren

is het fijn als onze groep op oorlogssterkte blijft. Dat betekent nieuwe enthousiastelingen werven. Dit hebben we gedaan door in de dorpen Bant, Creil, Espel en Rutten een stukje in de dorpskrant te zetten met de vraag om bij onze club te komen. Er waren 20 mensen die zich opgaven. Daarvan zijn intussen 6 mensen, in Biddinghuizen bij Natuurmonumenten aan het inventariseren, in het Harderbos. Dus 14 bij de werkgroep erbij. Het Klokhuis in Kraggenburg is onze thuishaven, zowel voor de openingsavond van het seizoen als voor de gezellige avond met lezing in november. Tevens hebben we hier de cursus gegeven. Mooie locatie!

De roofvogels brengen we in kaart vanaf ongeveer 1 maart, eerst kijken we of de nesten er nog zijn en anders of er ergens nieuwe gebouwd worden. Als het blad eraf is dan kunnen we de nesten veel eenvoudiger vinden, dan wanneer het blad eraan zit. Als er eieren gelegd zijn is het tijd om met de camerastok te kijken hoeveel er in het nest liggen. April/mei is daar een goede tijd voor.

Mei/juni kijken we hoeveel er van die eieren uitgekomen zijn. Eind juni/begin juli wordt het succes in kaart gebracht.

De cijfers over het afgelopen seizoen zijn te zien op de laatste pagina van de nieuwsbrief.

NL-Doet 2025

Zaterdag 15 maart was het weer zover: NL Doet. Een dag waarop in Nederland vrijwilligers allerlei nuttige klusjes doen, bijv. onderhoud op een kinderboerderij. Ook onze Werkgroep Roofvogels N.O.P. zou die dag actief zijn in de vorm van het maken van nestkasten voor torenvalken. Op zaterdagmorgen 09.00 uur togen 15 vrijwilligers, ook van buiten de Werkgroep, naar de Veneweg naar de boerderij van Wim Keuper, waar ze werden opgewacht door Wim en Jan Nagel.

Deze twee kanjers hadden de dag er voor al een monsterklus geklaard. Alle

onderdelen van de torenvalkkast (onderkant, zijkant etc.) lagen kant en klaar gezaagd gereed in de juiste afmetingen. Genoeg voor ong. 50 kasten. Het hout voor de bodem van de kasten moest speciaal stroef hout zijn om zgn. "spreidpoten" van de jongen te voorkomen. Ook waren de hoeken al afgezaagd om afvoer van sproei- en/of regenwater mogelijk te maken.

Na instructie door Jan werd begonnen en al vlot waren 2 ploegen gevormd: een kast-in-elkaar-schroef-ploeg en een grondverfploeg. Vrij snel na de start waren er al quasi-kritische opmerkingen te horen, die er op neerkwamen dat beide groepen van elkaar vonden dat het wel wat sneller kon. Kortom: de sfeer was prima.

Voor de inwendige mens was gezorgd: Wim had voor koffie/thee gezorgd; Geert voor de catering (broodjes enz.) en de vrouw van Wim had heerlijke soep gemaakt.

Eind van de middag stonden er 50 kasten in lange rijen opgesteld, in grijze grondverf gezet. De kasten zijn de week er op door enkele vrijwilligers in de lak gezet en verspreid over diverse locaties.

De komende jaren zijn er weer voldoende torenvalkkasten op voorraad. Dank aan alle vrijwilligers die een bijdrage hebben geleverd. Ook palen voor deze kasten liggen op voorraad klaar! We kunnen weer vooruit.

(Bert Dekker)

Werkgroepsuitje Rijnstrangen

Zaterdag 17 mei zijn we met 14 personen naar de Rijnstrangen gegaan alwaar we om 7.45 uur verwacht werden net buiten Groessen door Olaf Klaassen.

(Excursiebedrijf: KiekenmetOlaf)

We hebben die dag een prachtige rondleiding gehad door het gebied. Met zijn enorme kennis en scherp waarnemingsvermogen heeft hij ons een geweldige dag bezorgd. We hebben met elkaar (bewust) 72 soorten gezien, waarbij 5 roofvogelsoorten. Te weten: buizerd, boomvalk, bruine kiekendief, havik en zwarte wouw. Maar ook moeilijk te spotten soorten als bijvoorbeeld: grauwe klauwier, ijsvogel, pontische meeuw, roerdomp, spotvogel en zwarte stern.

Tijdens de excursie kregen we koffie/thee en een koek, welke door Olaf waren meegebracht. Ondanks deze afleiding bleef hij scherp, waarbij hij zelfs een van achteren naderende roerdomp waarnam.

Aan het eind van de excursie heeft onze voorzitter

Jacques, Olaf voorzien van een dankwoord en een gezonde attentie.

Al met al een prachtige dag.

KiekenmetOlaf.nl

1 Kalkoen	11 Kalkoen	19 Kraai	28 Roodborst	37 Roodborst	46 Roodborst	55 Roodborst	64 Roodborst
1 Kalkoen	11 Kalkoen	20 Kraai	29 Roodborst	38 Roodborst	47 Roodborst	56 Roodborst	65 Roodborst
1 Kalkoen	11 Kalkoen	21 Kraai	30 Roodborst	39 Roodborst	48 Roodborst	57 Roodborst	66 Roodborst
1 Kalkoen	11 Kalkoen	22 Kraai	31 Roodborst	40 Roodborst	49 Roodborst	58 Roodborst	67 Roodborst
1 Kalkoen	11 Kalkoen	23 Kraai	32 Roodborst	41 Roodborst	50 Roodborst	59 Roodborst	68 Roodborst
1 Kalkoen	11 Kalkoen	24 Kraai	33 Roodborst	42 Roodborst	51 Roodborst	60 Roodborst	69 Roodborst
1 Kalkoen	11 Kalkoen	25 Kraai	34 Roodborst	43 Roodborst	52 Roodborst	61 Roodborst	70 Roodborst
1 Kalkoen	11 Kalkoen	26 Kraai	35 Roodborst	44 Roodborst	53 Roodborst	62 Roodborst	71 Roodborst
1 Kalkoen	11 Kalkoen	27 Kraai	36 Roodborst	45 Roodborst	54 Roodborst	63 Roodborst	72 Roodborst

- Graag tot een volgende keer!

Van kuiken tot uitvliegen!

Met ongeveer 40 broedparen van bruine kiekendieven in de N.O.P. dan weet je dat er een moment aankomt van topdrukke gedurende het seizoen. Alles ringen is niet nodig, maar alle nesten vinden is wel fijn. Vooral de nesten in graanpercelen. We zien al jaren een verschuiving plaatsvinden van rietkragen naar graanpercelen. Dit kan meerdere oorzaken hebben. Denk aan predatoren, die langs of in het water leven, vos, otter, marters of bijvoorbeeld de oprukkende wasbeerhond. Een lekker eitje lusten ze allemaal wel.

Graanpercelen lijken vanuit dat oogpunt dan een veilige optie. Daar wacht een hele andere dreiging, de combine machine. Bij de oogst zijn de meeste jongen nog niet uitgevlogen. Alle hens aan dek, ook dit jaar weer. Korte lijntjes met de boer is dan een pré. We hebben dit voorjaar alle boeren, waar bruine kiekendieven konden gaan broeden, een flyer gebracht. We hopen dat dit tot in lengte van jaren zijn vruchten afwerpt!

Het weer was ook dit jaar een belangrijke factor wat betreft wanneer te kunnen oogsten. Op 5 plekken waar een nest in het graan zat werd op de zelfde dag geoogst. Dit vergt veel coördinatie en overleg met boer en vrijwilligers. Op deze warme dag was het flink aanpoten. Met de drone met

warmtebeeldcamera snel de jongen opsporen in het perceel (altijd maar hopen dat ze nog op of bij het nest zitten), vervolgens de jongen te pakken zien te krijgen, de combine z'n ding laten doen om vervolgens alles weer veilig los te laten in het stukje graan wat is blijven staan.

Maar kuikens worden groot. En grote kuikens gaan vliegen. Mooi natuurlijk, maar niet ideaal als er gecombineerd wordt. Want als vrijwilliger moet je er dan wel achteraan.

Bij Leijten, in de winter gerst, was dit het geval. Maar liefst 4 jongen op het punt van uitvliegen moesten het perceel uit. Ondertussen gaat de telefoon. 'Er vliegt hier voor de combine een kiekendief uit de gerst'. Ik vraag waar het is, maar de locatie is voor ons nog onbekend. De chauffeur laat een stuk gerst staan met een vermoedelijk nest. Ik kan niet anders dan 2 vrijwilligers achterlaten bij Leijten om zo snel mogelijk op zoek te gaan naar eventuele kuikens in het perceel van Hagenvoort. Bij aankomst staat ook daar al een vrijwilliger klaar met een doos, daarin 2 kuikens van amper 3 a 5 dagen oud. Ze zijn gered!

Piep klinkt er. 'Piep!' Tijdens het bespreken van ons avontuur hoor ik ergens gepiep vandaan komen. Ik vraag nog even of iedereen stil kan zijn om het zeker te weten. In de doos zitten de 2

jongen nog. Nee, ergens uit het vakje gerst, wat is blijven staan, komt echt gepiep. Heel

voorzichtig stappen we het gerst in en vinden we onder het nest een amper 2 dagen oud kuiken!! Dit doet veel met vrijwilligers als zoiets gebeurd en dat er weer een nest gespaard is gebleven.

Helaas zijn deze jongen nooit uitgevlogen door vermoedelijke predatie. Toch was dit een moment die mij in ieder geval lang bij zal blijven.

(Harold Boer)

Waanzinig! Zeearend ringen.

Wauw, wat een ervaring. Dit jaar was ik gevraagd om mee te gaan met ringen. Het ringen van een zeearend jong! Ik had vorig jaar al een keer moeten afzeggen, maar dat ging mij niet nog een keer gebeuren. De zeearend doet het goed in Nederland en zit in een stijgende lijn. Vooral in Flevoland is de trefkans van een zeearend erg groot. Rondom het Zwarte meer aan de grens van Noordoostpolder broeden al jaren meerdere paartjes.

De jongens van Tennenet klommen naar boven en daar wacht 1 jong hen op. Het nest is te vinden in een

hoogspanningsmast. Zover bekend de enige in heel Europa. Het nest ligt boordevol met vis. Er valt duidelijk genoeg te halen uit het Zwarte Meer.

Terwijl pa en ma zeearend op een afstandje de boel volgen, wordt er bij het jong van alles gemeten. Van de klauwen en de nagels tot kop, snavel en vleugellengte. Ook het gewicht natuurlijk. Nu al bijna 6 kilo schoon aan de haak terwijl het nog 40 dagen op het nest zal zitten. Het gewicht zal dan niet veel meer toenemen, maar wel de vleugellengte en vooral spierkracht.

Bij het vasthouden voor het foto moment is die spierkracht nu al goed te voelen. Zoveel vogels ondertussen vastgehouden, maar dit is wel een andere categorie. Dankbaar dat ik hiervoor ben gevraagd. Dat nog

maar vele vrijwilligers dit ook mogen mee maken.

(Harold Boer)

Het raadsel van de 4e kiek.

Begin juli meldde Harold in de Werkgroep-app dat er op een kavel aan het Vuurpad een combine het gerst zou gaan maaien. De vraag was: "Wie gaat er heen, om de kiekendief jongen te redden?" Omdat de kavel in mijn gebied was, heb ik gereageerd. Later bleken ook Sjaak en Leo te komen.

De kiekken waren in de week er voor geringd. Op het kavel pad was zodoende een stokje neergezet, zodat we wisten dat het nest zich ergens tussen 2 spuitsporen moest bevinden. Hoe ver en bij welk spuitspoor moest worden uitgezocht.

Bij het lokaliseren van het nest bleek ik toevallig het juiste spuitspoor te hebben gekozen. Echter, staande in het spuitspoor ter hoogte van het nest kon ik zo in het nest kijken, recht in het gezicht van de jongen, die mij een beetje argwanend aankeken. Logisch, dergelijke "wezens" waren de week ervoor ook al langs geweest en hadden de jongen nota bene uit het nest gehaald en een ring omgedaan!

Hoeveel het er waren, was niet goed te zien : 2? 3? 4?

Het stuk gerst tussen het spuitspoor en het nest lag plat. Het nest lag aan 1 kant zodoende helemaal open. Je kon zo van enige afstand al in het nest kijken.

Snel teruggegaan om de stokken op te halen om het gebied rondom het nest af te bakenen, plus de dozen om de jongen in te doen. Weer teruggekomen bij het

nest bleek het leeg te zijn. De jongen zagen de bui weer hangen? Binnen 5 minuten waren echter 3 van de 4 jongen op korte afstand van het nest gevonden. Maar de vierde? Zelfs na dik een uur zoeken in de brandende zon was het vierde jong nog niet gevonden. Was het er wel? Is hij 'm gesmeerd? Of in de dagen ervoor al? Dat zou kunnen, gezien de leeftijd (ong. 35-36 dagen).

Enigszins teleurgesteld en met hitte-stress verlieten we de akker, ons afvragend of we de 4^e kiek nu wel of niet hadden gemist.

(Bert Dekker)

Bruine Kiekendief 557048

7 Mei 2025 traceer ik met de drone een nest met 5 eieren van een bruine kiekendief in de tochtwal van de Luttelgeestervaart verscholen tussen het riet. Op 20 Juni ga ik weer kijken hoever het er mee staat, zijn de eieren allemaal uitgekomen of niet. Nou er was niets meer te zien : geen ei, geen jong. Het was een verlaten leeg nest. Hoogstwaarschijnlijk gepredeerd!

Eind juni had ik zoiets van: laat ik nog eens bij dat nest kijken. Zo rijd ik in de auto over de Lindeweg ernaar toe en zie twee kavels ervoor dat de gerst geoogst wordt. Waarom weet ik niet, maar ik draai de kavel op en ga naar de machinist toe. In gesprek met hem vraag ik of hij goed wil opletten om te kijken of hij niet een nest met kiekendieven tegenkomt. Je weet maar nooit.

Ik rijd verder en sta 10 minuten later in de tochtwal bij het verlaten nest te kijken, gaat de telefoon: Arthur, de machinist, belt: Adri ik heb zojuist een jonge kiekendief in mijn maaibord gehad, die is nu dood, maar er loopt er nog een rond! Toegezegd dat ik met spoed kom.

Op het perceel aangekomen krijg ik de verwijzing waar het gebeurde. Na even zoeken vind ik zowel het dode als het levende jong. In het zwad maak ik een grote cirkel van stro en doe het levende jong erin. Ondertussen zie ik de ouders boven het graan perceel vliegen, dus dat komt goed dacht ik. Arthur gevraagd om ruim om het nest met de pers langs te gaan.

's Avonds ga ik toch nog even terug om te kijken of het goed gaat, nou geen jong te bekennen in het nood nest, wel kon ik zien dat er wat over de rand was gegaan. Gelukkig zag ik het jong 40 à 50 meter verder lopen met een volle krop en gelijk van de gelegenheid gebruik gemaakt om 'hem' te ringen. Wat nu ? Ik heb hem mee genomen naar huis en daar

schapengaas gepakt, terug naar het perceel en aan de zijkant daarvan een groot rond kunstnest gemaakt, vogel er in en hopen dat de ouders door gaan hem te verzorgen.

De volgende avond weer gekeken: krop leeg. Intussen had ik Jacques en Harold op de hoogte van alles gebracht. Harold wist via de Werkgroep Grauwe Kiekendief dat dit niet bij een bruine kiek zal werken, de ouders accepteren dit niet. (bij de grauwe schijnt het wel goed te gaan).

Adoptie leek ons de enige mogelijkheid die restte. Onder Creil wist Harold een nest met twee veertien dagen jongere kiekken. Daar hebben we hem bijgezet.

Twee weken later zijn we weer naar het nest gegaan om te ringen en wat schetste onze verbazing: het adoptie jong was alleen op het nest! Waarschijnlijk lekker gegeten. (Adri de Boer)

Klim seizoen 2025 WRN.O.P.

December 2024, er staat een advertentie in de dorpskrant dat er nieuwe leden gezocht worden voor de Werkgroep Roofvogels Noordoostpolder, klinkt leuk, dus we hebben ons aangemeld. In Januari start de cursus, we krijgen veel informatie en worden klaargestoomd voor het inventarisatieseizoen. Heel erg leuk en leerzaam, iedereen krijgt een gebied toegewezen waar hij/zij gaat inventariseren.

Op een gegeven moment kwam de oproep dat de werkgroep op zoek was naar nieuwe klimmers, ja je leest het

goed, in de boom naar boven klimmen om de jongen uit het nest te halen zodat ze geringd kunnen worden. Aangezien wij de jongsten van de groep zijn, vonden we dat wij dat wel op ons konden nemen. We kregen een klimcursus van Harry en waren er helemaal klaar voor.

In juni begon voor ons het klimseizoen, vet spannend natuurlijk de eerste keer naar zo'n nest met jongen toe, maar het is allemaal goed gegaan. We hebben dit seizoen veel ons steentje bij kunnen dragen. Van grote buizerdnesten in een hoge boom tot kleine sperwernesten in een dunne boom, stuk voor stuk weer een ervaring rijker. We zijn heel blij dat we bij de werkgroep terecht gekomen zijn en kijken nu al uit naar het volgende seizoen!

(Jozua, Lub en Deborah)

Cameraval bij sperwer plukplaats

In de nieuwsbrief van 2026 meer over de cameraval bij de sperwer!

Ring en Kleurringen

2025 was het 2^e jaar dat het kleurring project actief is. Mooi dat we nu 4 ringers hebben die bevoegd zijn om de ringen te mogen aanleggen.

Het gaat om buizerd, torenvalk en boomvalk met blauwe kleurring en witte inscriptie. Bij de wespindief liften we mee met het rode kleurring project, dit is een landelijk project.

Gezellige avond in het teken van de zeearend

De gezellige avond van onze werkgroep (maandag 10 november in 'Het Klokhuis' in Kraggenburg) stond in het teken van de zeearend. Heel letterlijk zelfs: een opgezette jonge zeearend vóór in de zaal maakte het onderwerp wel heel tastbaar!

Ondergetekende gaf de aftrap met een korte inleiding over zijn achterburen: het zeearend paar aan de Ramsgeul. Begonnen in een havikshorst in een schietwilg langs de Ramsgeul, 2021, en nu al drie jaar broedend in een hoogspanningsmast bij Ramspol. Tot nu toe heeft dit paar twee jongen gehad die daadwerkelijk zijn uitgevlogen. Daarmee is dit paar bepaald niet representatief voor het broedsucces van de totale zeearend populatie in Nederland. Dat bleek wel uit het verhaal dat Symen Deuzeman van de landelijke Werkgroep Zeearend vervolgens hield.

Met groot enthousiasme deelde Symen iets van zijn grote kennis van zeearenden. Hij gaf in het kort een overzicht van de ontwikkeling van de populatie in Nederland. Vanuit Duitsland is deze majestueuze roofvogel ons land

binnengetrokken, om daar niet meer weg te gaan. Sterker nog, de populatie in Nederland groeit als kool. In 2006 broedde de 'vliegende deur' voor het eerst in Nederland, in het afgelopen jaar waren er al 45 paren met een nest. 43 Paren hebben daadwerkelijk gebroed. Minimaal 64 jongen vlogen dit jaar uit!

In onze eigen regio begon in 2010 de geschiedenis met de zeearend op het Vogeleiland. Toen werd daar een nest gebouwd waar in 2015 voor het eerst een jong werd geringd!

(Roelof Vellinga)

Torenvalk jaarvogel 2025

Op zaterdag 29 november was de Sovon dag in Ede waar "Het jaar van de Torenvalk" één van de lezingen betrof. Er werd een update gegeven over hoe

het jaar gegaan was en de voorlopige cijfers werden getoond.

De telling van uit de N.O.P. gaat vooral over de broed locaties en het succes van de torenvalk. Bij de resultaten van 2025 in het volgend stukje is te zien dat er van de 200 kasten die in de polder hangen, dat er 71 kasten torenvalken actief waren. In 64 kasten zijn eieren gelegd zijn. In 56 kasten werd er succes geboekt. In 6 kasten ging het legsel verloren, of werden de jongen gepredeerd.

Hieronder op het kaartje is te zien waar torenvalken landelijk gezien zijn, dit zijn de rode stippen.

Torenvalken eten muizen, muizen en nog eens muizen! Tenminste dat doen ze in muizenrijke jaren. Maar wat eten ze als er geen of weinig muizen zijn. Dat heeft een vrijwilliger van onze werkgroep onderzocht en in het broedseizoen 2021 in kaart gebracht. Hannah Koperberg bekeek de beelden van een camera, die bij de kast op het erf hing. De volgende prooien werden de kast binnen gebracht: veldmuis, spitsmuis, rat, mol, regenworm, libelle, huismus, koolmees, pimpelmees, witte kwikstaart, spreeuw, vink, mot en sprinkhaan. Toch indrukwekkend wat er dan gevangen wordt!

Bij de wintertelling, die wij uitvoeren in januari, zal doorgegeven worden waar de torenvalken bidden langs de weg.

Het jaar van loopt altijd van 1 maart tot 1 maart, dus het duurt nog iets meer dan 2 maanden. Dat betekent dat in

2026 het volledig onderzoek afgesloten kan worden. We zullen in de nieuwsbrief van 2026 het resultaat van het onderzoek uit een zetten.

Haviken

In de Nieuwsbrief van 2022 schreven we over de achteruitgang van de Havik. We zijn inmiddels 3 seizoenen verder, en helaas is er niet veel verbetering in de situatie gekomen. Het aantal broedgevallen/territoria is nog steeds heel laag. Maar..... Maar dit jaar is er toch ook heuglijk nieuws te melden. We belichten in dit kader het resultaat van 3 broedgevallen in de N.O.P. Op deze 3 nesten werden dit jaar resp. 3 – 3 – en 4 eieren gelegd. Dit zijn geen uitzonderlijk hoge aantallen, ze kunnen in de meest gunstige situaties wel 5 eieren leggen. Maar het goede nieuws is wel dat deze 10 eieren allen zijn uitgekomen en dat er minimaal 9 jongen zijn uitgevlogen. Dat is best succesvol te noemen.

Deze jongen hebben nog wel een lange weg te gaan om volwassen te worden en zelf ooit tot paarvorming/broeden over te gaan. Toch is het een opsteker. Deze jongen zijn hard nodig om de soort in stand te houden. Daarbij in ogenschouw nemend dat 70 % van de jongen binnen 1 jaar dood gaat. Overleven ze het eerste jaar, dan neemt de overlevingskans daarna toe. Gemiddeld worden haviken 4,5 jaar oud. Maximale leeftijd voor mannetjes is 10 jaar en voor vrouwtjes is dat 17 jaar. De afgelopen 3 seizoenen is ook onder de 3 nesten naar postduivenringen gezocht. Waar in het verleden de postduif een hoog % van het voedsel was voor de Haviken, werden er maar 11 ringen gevonden. Er werd voornamelijk in de buurt van het nest gezocht, dat verkleint natuurlijk de kans om ringen te vinden. Maar prooien worden meestal als geheel naar het nest gebracht. De onverteerbare delen van het voedsel komen er dan als braakbal uit. En in zo'n braakbal kan dus een ring zitten. Het is natuurlijk goed mogelijk dat een Havik meer postduiven op zijn prooiijst heeft

staan dan het aantal ringen wat onder het nest wordt gevonden. Het is wel een indicatie. Het aantal van 11 ringen - verdeeld over 3 nesten en 3 seizoenen - is zeker niet hoog, en wetend dat jongen minimaal 5 weken op of bij het nest gevoerd worden. Postduiven zijn niet meer het hoofdvoedsel van de Havik.

Resultaten N.O.P. 2024 en 2025

In het overzicht vanaf 2024 staan de roofvogels van het voorsterbos ook verwerkt. Dus dit is het totaaloverzicht van de N.O.P., maar zonder het Kuinderbos.

2024 Voorsterbos erbij						
	terreel	voedsel met partner	eieren	nesten met jongen	jongen	aantal nesten met jongen
Buizerd	96	52	122	49	93	6
Havik	8	8	22	7	16	1
Sperwer	9	9	36	4	16	0
Torenvalk	87	76	340	50	193	26
Bruine kiekendief	39	33	110	35	59	15
Boomvalk	4	3	5	2	4	2
Slechtvalk	1	0	0	1	2	0
Wespendief	2	1	2	1	2	1
Zeearend	2	2	onb	2	3	1
	248	184	637	151	388	52

2025						
	terreel	voedsel met partner	eieren	nesten met jongen	jongen	aantal nesten met jongen
Buizerd	86	65	152	45	81	11
Havik	10	7	23	6	13	1
Sperwer	11	8	34	8	25	2
Torenvalk	71	64	309	56	235	37
Bruine kiekendief	38	38	102	34	73	18
Boomvalk	3	1	3	3	7	1
Slechtvalk	3	0	0	0	0	0
Wespendief	3	2	3	1	2	1
Zeearend	3	3	7	3	5	3
	228	188	633	156	441	74

Wat opvalt is dat de buitengebieden het beter doen dan de bos gebieden qua bezette buizerd nesten. Het voorsterbos bracht ook in 2025 geen groot aantal succesvolle nesten op. Totaal waren 3 buizerdnest, 2 haviksnest en 1 sperwernest succesvol in het bos. De zeearend had zowel in het voorsterbos als op het vogeleiland succes! In het bos waren 2 jongen en op het vogeleiland ook 2 jongen succesvol. Wat wel mooi in het voorsterbos was dat er in 2 nesten van de wespndief eileg was. Op 1 nest was 1 ei gelegd en dit was op een havik nest dat voor de havik niets opleverde.

Helaas werd het ei gepredeerd van de wespndief. Op het 2^e nest waren 2 eieren gelegd en de jongen die dat opleverde zijn beide succesvol uitgevlogen.

Wat bijzonder aan deze 2 nesten was dat het om een gezenderd paar gaat dat de afgelopen 2 jaar op Schokland succesvol was geweest. Dit jaar is het paar vermoedelijk weer terug in het Voorsterbos tot broeden gekomen. Maar doordat ze gezenderd zijn weten we dat het paar uit elkaar gegaan is en beide een nieuwe partner gevonden heeft. Elk paar heeft een eigen territorium in het Voorsterbos gehad. De afstand tussen de nesten was bijna 2,5 km van elkaar. Wespndieven eten vooral wespenlarven, de nesten ervan graven ze uit in de grond. Ze nemen de wespenraten mee naar het nest en voeren daar de jongen mee. Een jaar zonder wespen dan staat er ander voedsel op het menu. Kikkers, padden, muizen en jonge vogels is dan het voedsel. De jachttechniek die een wespndief gebruikt om een wespennest op te sporen is door een wesp te volgen naar zijn nest. Daar graaft de wespndief het nest uit de grond.

Wespendieven hebben een dik verenkleed, vooral op de kop en rond de ogen. Ze hebben geen ronde neusgaten maar een plat langwerpige gleufje zodat de wespen niet naar binnen kunnen.

Hoe vernuftig is de natuur! Op naar een mooi roofvogelseizoen 2026!

Donateurs

We zijn onze donateurs dankbaar voor het ondersteunen van onze stichting. Mede door uw steun kunnen we alles up-to-date houden.

Wij zijn voor vragen en/of opmerkingen bereikbaar via:
roofvogelsnop@outlook.com

We wensen u een goede jaarwisseling toe en alle goeds voor 2026!

Hartelijke groet,

Vrijwilligers

Stichting Werkgroep Roofvogels N.O.P.